

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitate, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

vj. An gaudeat captus, & fugiens à carcere, vel exilio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

etiam si de ipsa non constet authenticè, facit saltem opinionem valde probabilem, & in praxi sequendam.

Ad argumenta autem, quibus supra probabatur, quod privilegium immunitatis non competat infidelibus, si quidem loquantur de infidelibus, qui verè conuerti velint, facillè respondetur ex dictis; siquidem ad primum, & secundum patet, vt suprà. Ad 32 tertium autem respondetur distinguendo: par non est, quod ab Ecclesia defendatur is, qui eius gremio, tutelæ, ac fidei se committere non vult, distinguo: si attendatur eius delictum, & demeritum, concedo: si attendatur pietas matris Ecclesiæ, vt sic saltem alligat ad conuersionem, nego. Quod inde confirmatur: quia alioquin neque competere illud deberet hereticis, quin neque Catholicis delinquentibus, præsertim excommunicatis, cum & hi, si attendatur ipsorum delictum, & demeritum, indigni sint, qui defendantur ab Ecclesia, & eius immunitate gaudeant. Ad quartum respondetur: nego antecedens, & ad probationem, quod Ecclesia non loquatur de iis, qui foris sunt. Respondetur distinguendo: si imponat præcepta, concedo, quia non habet in eos iurisdictionem: si conferat privilegia, quæ etiam non subditis conferri possunt, nego; quia sic allicit ad conuersionem, & magis ostendit suam pietatem. Itaque Infidelis, seu Gentilis, satis probabile est, quod gaudeat immunitate Ecclesiæ, saltem in casu, quod verè conuerti velit, siue petendo, siue non petendo explicite Baptismum.

34 Cæterum, si Gentilis ante patratum delictum, & conceptum iudicis timorem signa dederit conuersionis, confugiens ad Ecclesiam, & Baptismum petens, præsumitur non simulatè, sed ex animo petere, quia tunc petere præsumitur ex eadem voluntate, qua primò Baptismum desiderabat, non autem ex animo vitandi pœnam, & se securum reddendi in Ecclesia. Si autem post patratum delictum, & conceptum iudicis timorem Baptismum petat, præsumitur simulatè petere, & solum pœnæ vitandæ causa; ideoque (nisi contrarium appareat) ab Ecclesia extrahi poterit. Atque ita deciditur in dict. l. 1. Cod. de his, qui ad Ecclesias confugiunt, & docent Decian. cap. 28. n. 2. Gambacutta, Peregrinus, Suarez, Farinacius, Layman, & Bonacina in locis suprà cit.

35 An autem hæc præsumptio sit iuris, & de iure, ita vt aduersus ipsam nulla admittatur probatio in contrarium.

Negant Suarez, Farinacius, Layman, Bonacina ubi suprà. Peregrinus de immunit. cap. 12. num. 1. & Diana part. 4. tract. 1. res. 50. dicuntque solum esse præsumptionem iuris, ita vt admittatur probatio in contrarium. Quinimò ad Ecclesiæ Prælatum pertineat, vt in hoc casu voluntatem rei Baptismum petentis examinet, & si iudicari verè à Deo eum esse inspiratum, immunitatem ei concedat, vt à indice extrahi ex Ecclesia non possit.

36 Affirmant autem probabilius Abb. in dict. cap. inter alia, num. 6. Marcha de iurisd. part. 3. cap. 51. num. 33. Megalio in 3. part. lib. 4. cap. 2. Sarpus de iure asylo- rum, cap. 5. fol. 58. & quidam alij, quia tunc est præsumptio iuris, & de iure, quando ius certum quid

37 statuit ob præsumptionem, quam habet (vt rectè probat Menoch. de præsumpt. lib. 1. quest. 3. num. 16. & segg. & Sanchez de matrim. lib. 7. disput. 37. num. 7. & 8. &

38 alij passim.) At in præsentis ius civile statuit, gentilem confugiensem ad Ecclesiam, & Baptismum petentem, non esse defendendum ab Ecclesia, ob præsumptionem, quam habet, quod simulatè petat: ergo præsumptio de tali simulatione est iuris, & de iure; atque adeo aduersus ipsam non admittitur probatio. Intellige, directè: indirecta enim, qua scilicet funda-

mentum simulationis excluditur, admitti potest, & debet, vt rectè ex communi probat Sanchez. n. 33. Erit autem probatio indirecta in præsentis, si probet is aliis rationibus præter delictum patratum, motum se fuisse ad petendum Baptismum. Interim verò dum hæc indirecta probatio sit, poterit Ecclesia ad se confugiensem defendere, factaque probatione si iudicet petitionem ex vero animo conuersionis ortam fuisse, concedere debet immunitatem Ecclesiasticam, sicut & Baptismum; secus verò, si id probatum non fuerit. Vide Decianum, Gambacuttam, Peregrinum, Suarez, Farinac, Layman, & Bonac. in locis suprà cit. ex dictis sequitur, quod multò magis immunitate gaudeant catechumeni; quia licet non sint baptizati, sunt tamen fideles, & desiderant esse in Ecclesia. Quapropter multò magis æquum est, vt ipsa eos defendat, præsertim cum iura illos non excludant, quin potius cum generaliter loquantur, includant.

SECTIO V.

An gaudeat bannitus, & condemnatus ob delictum?

SUMMARIUM.

- 1 Bannitus, & condemnatus ob delictum, licet ob delictum exceptum, non tamen si fuerit condemnatus plenè probationibus, gaudet immunitate.
- 2 Bannitus non debet post condemnationem esse melioris conditionis, quam ante condemnationem.
- 3 Condemnatus ex solis indicis, & ex probationibus non concludentibus, gaudet immunitate.
- 4 Bannitus multò magis gaudebit si quomodocumque condemnatus fuerit ob delictum non exceptum.

Respondetur, quod etiam gaudeat bannitus, & condemnatus ob delictum, quamvis ob delictum exceptum (non quidem, si fuerit condemnatus plenè probationibus; quia tunc, si ante condemnationem non gaudet, multò minus post condemnationem gaudebit, vt rectè notauit Farinac. de carcerib. q. 28. n. 47. quia non debet post condemnationem esse melioris conditionis, sed si condemnatus sit ex solis indicis, & ex probationibus non concludentibus.) Ratio est, quia tunc potius ob contumaciam, quàm ob delictum exceptum condemnatus est, & per fugam ad Ecclesiam non tam intendit fouere inobedientiam, quàm vitare condemnationem. Atque ita docet Clarus in pract. §. fin. q. 3. Mantica, Nauarrus, & alij, quos citat, & sequitur Farinac. de carcerib. q. 28. n. 47. & in append. de immunit. c. 2. n. 42. & segg. & Lezana verb. Immunitas Eccles. n. 16. Quidquid in contrarium in aliquo sensu sentire videatur Decian. 2. p. tract. crimin. lib. 6. cap. 27. n. 8. Et multò magis gaudebit, si quomodocumque condemnatus fuerit ob delictum non exceptum. Vide quæ dicuntur dub. 34. s. el. 27.

SECTIO VI.

An gaudeat captus, & fugiens à carcere, vel exilio?

- 1 Captus, & in carcere inclusus, si fracto carcere ad Ecclesiam confugiat, gaudet immunitate.
- 2 Deportatus, vel Exul, si à loco deportationis, vel exilij ad Ecclesiam confugiat, gaudet immunitate.

3 Qui

SECTIO VII.

An gaudeat, qui ex manibus ministrorum Iustitiæ se recipit ad Ecclesiam: & quid si ex manibus eorum ereptus fuerit ab aliis: vel si cum satellite se receperit ad Ecclesiam?

SUMMARIUM.

- 1 Captus, & à manibus ministrorum Iustitiæ confugiens ad Ecclesiam, gaudet immunitate Ecclesiastica.
- 2 Ereptus ab aliis à manibus satellitum, vel trahens se cum ministris Iustitiæ, si se recipiat in Ecclesia, gaudet immunitate.
- 3 Vix lex non distinguit, neque nos distinguere debemus.
- 4 Vinculus à satellitibus si per Ecclesiam ad carceres ab ipsis ducatur, non gaudet immunitate, quia non à se, sed ab aliis vinculus ducitur.
- 5 Carceratus non gaudet immunitate, si in carcere existens confugiat ad sacerdotem ibi administrantem Eucharistiam.
- 6 Carceratus ductus per Ecclesiam à Birruariis non necessario, sed voluntarie in sententia nonnullorum Doctorum gaudet immunitate.
- 7 Viraque opinio est probabilis, prior in rigore iuris est probabilior, secunda vero dicitur magis pia, & in praxi amplectenda.

EX dictis sequitur primum, quod etiam gaudeat, qui ex manibus ministrorum Iustitiæ se recipit, seu confugit ad Ecclesiam, quia in tali casu etiam proprie ad illam confugit. Atque ita ex communi etiam contra eosdem supradictos Doctores docent Abb. Sylu. Angelus, Tusch. verb. Ecclesia, concl. 10. num. 21. & 30. Decian. lib. 6. cap. 28. num. 32. Gutierrez lib. 3. quest. 6. n. 4. & 5. Genuensis in praxi ap. 22. num. 10. Layman lib. 4. tract. 9. n. 9. Farinac. in append. de immunit. c. 15. n. 196. & Anastas. Germon. de sacrorum immunit. lib. 3. c. 16. n. 56. Quod & verum arbitror contra Sanch. in select. disp. 44. num. 52. Nouarium in summa Bullarum, tit. de immunit. Eccles. num. 14. Paqualigum decis. 489. per totam, si è manibus Satellitum fuerit ereptus ab aliis, vel si secum per vim ad Ecclesiam trahat ministros Iustitiæ; quia adhuc verum est dicere, quod proprie ad Ecclesiam se recipit, seu confugit, & ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus, præsertim cum immunitas sit fauorabilis, & poenæ restringendæ: Atque ita docent Farinac. in append. de immunit. ap. 15. num. 196. Mar. Ital. de immunit. Eccles. lib. 1. cap. 6. §. 2. num. 70. & seqq. Ghilinus in summa, verb. Ecclesia, num. 2. Hent. Canisius lib. 3. decret. tit. 12. de immunit. Eccles. fol. 241. Cæsar Locatellius in Breviario de Tortura, inspect. 5. num. 162. Correa in relect. ad cap. inter alias, de immunit. Eccles. part. 3. num. 21. Trullenchi in Decalog. tom. 1. lib. 1. cap. 11. dub. 1. num. 11. Glianes de censuris, verb. extrahens, num. 18. Bonacina tom. 2. disp. 4. quest. 8. punct. 6. num. 10. Gutierrez in 99. pract. lib. 3. g. 4. num. 10. & Diana part. 1. tract. 1. resol. 29. & 36. & part. 4. tract. 1. resol. 106. contra Peguetam decis. 251. Gamma decis. 141. Ambrosinum de immunit. cap. 10. num. 10. Paqualigum decis. 486. & Nouarium in summa Bullarum, tit. de immunit. Eccles. n. 14. Vide quæ diffusius dicuntur infra dub. 19. sect. 2. & dub. 33.

Quamvis non gaudeat item, si à ministris Iustitiæ per Ecclesiam ad carcerem, vel ad supplicium vinculus

C 2 ducatur

- 3 Qui factio carcere fugit ad Ecclesiam, non committit casum exceptum.
- 4 Captus, & in carcere inclusus, subest Potestati, & Iudicio iudicum, dum in eorum iurisdictione existit, secus si extra illam exeat, sicut de facto existit, cum ad Ecclesiam se recepit.
- 5 Carceratus fugiens à carcere delictum non committit; quia utitur iure suo, & dato, quod committat, non committit delictum exceptum.
- 6 Limita nisi delictum, ob quod carceratus erat, esset de exceptis, quia tunc immunitate non gauderet.
- 7 Delictum quousque poena purgatum non est, idem quoad omnes effectus reputatur, & ex fuga non fit lenius, sed potius agetur.

RESPONDETUR, quod gaudeat etiam captus, & in carcere inclusus, si fracto carcere fugiens ad Ecclesiam confugiat (idemque dicas cum Genuensi in praxi, cap. 22. n. 1. de deportato, vel exule, si à loco deportationis, vel exilij fugam assumendo ad Ecclesiam similiter se recipiat,) quia privilegium immunitatis Ecclesiasticæ conceditur omnibus, qui ad illam confugiunt, præter casus exceptos: sed qui fracto carcere fugiens ad Ecclesiam confugit, non committit casum exceptum: ergo, &c. Atque ita ex communi docent Abb. in cap. inter alias, in fin. de immunit. Eccles. Sylu. verb. Immunitas 3. g. 3. §. 5. Angel. §. 19. Nauar. c. 25. n. 19. Couarru. 2. var. cap. 20. n. 13. Clarus §. fin. 9. 3. Farinac. de carcerib. quest. 28. n. 41. in append. de immunit. c. 14. n. 200. Tusch. verb. Ecclesia, concl. 10. n. 30. Suarez lib. 3. de reuerentia delicta locis sacris, c. 11. n. 18. & 19. Decian. tract. crimin. 2. p. lib. 6. cap. 28. n. 28. Ambrosin. de immunit. Eccles. c. 10. n. 11. Layman lib. 4. tract. 9. c. 3. n. 9. Peregrin. de immunit. cap. 5. n. 9. Diana p. 1. tract. 1. resol. 19. Barbosa in Collect. tom. 1. lib. 3. tit. 49. c. 6. n. 11. Correa in relect. de immunit. p. 2. n. 13. Nouarius in summa Bullarum, tit. de immunit. c. 10. n. 11. Cutell. de immunit. Eccles. §. 19. lib. 1. Lezana verb. Immunitas, n. 16. & Bonac. q. 7. de immunit. §. 2. n. 10. contra Petrum Gregorium Syntag. iuris lib. 13. cap. 22. n. 2. vers. non effractores carcerum, Gambacurt. lib. 4. c. 22. num. 9. in fin. Naldum in summa, verb. Reus, n. 13. Iustum Oldelob in pract. crimin. tit. 5. caut. 17. n. 7. & nonnullos alios apud Couar. cit. n. 13. & Suar. n. 18.

Neque obstat, si dicas, quod captus, & in carcere inclusus subit potestati, & iudicio Iudicum: ergo contra iustitiam facit, si à tali iudicio se eximat, & consequenter (cum Ecclesia non faueat iniustis) immunitate non gaudebit.

Respondetur enim, quod subit potestati, & iudicio Iudicum, dum in eorum iurisdictione existit; at secus, si extra illam exeat, sicut de facto exit, cum ad Ecclesiam se recipit, seu confugit. Neque in hac fuga delictum committit, quia utitur iure suo: & dato, quod committat, non committit delictum exceptum. Vide etiam quæ dicuntur sect. 10. dub. 24. & sect. 17. dub. 33.

Excipe tamen, si delictum, pro quo reus manebat in carcere, immunitate non gauderet, vel ob quod illam exclusus fuerat, quia tunc non est dubium, eandem causam manere, ut immunitate etiam frui non debeat; siquidem delictum, quousque poena purgatum non est, idem quoad omnes effectus reputatur, & ex fuga non fit lenius, sed potius agetur, l. insciando, §. infans, ff. de furtis, naturaque æquum est (ut aiebat Vlpianus in l. 1. ff. si is testam. liber esse iuss. erit, &c.) non esse impunitum eum, qui sub hac spe audacior factus est: quapropter ob tale delictum, pro quo Ecclesiæ immunitatem non concedit, reus è loco Sacro extrahi potest, seruata tamen forma in Bulla Gregorij XIV. præscripta, de quo infra. Sic Farinac. de carcerib. c. 28. n. 46. & Peregrin. c. 5. n. 10. Vide etiam Peguetam decis. 17.

Thom. Delbene, de Immunit. Eccl. Pars I I.